Lietas Nr. A420442113
Lietas arhīva Nr. A42-01540-14/10

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 4. jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Ieva Dambe

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores p. i. 2013. gada 29. jūlija lēmuma Nr. 11-8/6944 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējam /pers. C/tika piešķirta Latvijas vecuma pensija no 1997. gada 15. jūlija par kopējo apdrošināšanas stāžu 13 gadi 8 mēneši un 5 dienas (kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim). No 2008. gada 1. jūnija bija piešķirta piemaksa pie vecuma pensijas par apdrošināšanas stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim. Pensijas apmērs uz 2013. gada 31. martu bija 87,30 lati un piemaksas apmērs 9,10 lati.

Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – Aģentūra) Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļas 2013. gada 6. marta lēmumiem Nr. 13/598266 un Nr. 13/598273 (turpmāk – Sākotnējie lēmumi) pieteicējam pārtraukta Latvijas vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa no 2013. gada 1. aprīļa.

Nepiekrītot Sākotnējiem lēmumiem, pieteicējs tos apstrīdēja.

[2] Ar Aģentūras direktores p. i. 2013. gada 29. jūlija lēmumu Nr. 11-8/6944 (turpmāk – Pārsūdzētais lēmums) Sākotnējie lēmumi atstāti negrozīti.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Ievērojot Krievijas Federācijas Valdības un Latvijas Republikas Valdības vienošanās par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību (*spēkā no 1995. gada 27. februāra*) (turpmāk – Vienošanās) 9. pantu, jau no šīs Vienošanās spēkā stāšanās brīža persona nevarēja paļauties, ka vienlaicīgi saņems divu valstu pensijas.

Turklāt starpvalstu līgumu un nacionālo tiesību aktu būtība ir novērst situācijas, kad par vieniem un tiem pašiem apdrošināšanas periodiem persona vienlaicīgi saņem vairāku valstu pensijas. Tāds tiesiskais regulējums, kas pieļautu šādu situāciju, nav bijis, lai būtu pamats saglabāt šādu stāvokli. Līdz ar to pieteicējam nevarēja rasties tiesiskā paļāvība, kura šobrīd būtu aizsargājama.

[2.2] Sakarā ar Latvijas Republikas Valsts kontroles 2011. gada 17. oktobra revīzijas ziņojuma „Paralēlā likumības revīzija par Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas atbildīgo valsts institūciju darbību, nodrošinot saistību izpildi, kas izriet no Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes sociālo aizsardzību" ieteikumu (turpmāk – Ziņojums), 2012. gada 23. februārī Aģentūrā tika saņemta Ārlietu ministrijas sagatavota informācija par Krievijas Federācijas izdienas pensiju saņēmējiem, uz kuriem attiecas Vienošanās.

Salīdzinot saņemto informāciju ar informāciju par Aģentūras sniegto pakalpojumu saņēmējiem, tika konstatēts, ka pieteicējs saņem gan Krievijas Federācijas izdienas pensiju, gan arī Latvijas vecuma pensiju. Līdz ar to no Krievijas Federācijas puses Vienošanās netika pildīta, tas ir, Krievijas Federācijas izdienas pensija netika pārtraukta.

[2.3] Lai novērstu situācijas, kad Latvijas pensija ir piešķirta par to pašu apdrošināšanas periodu, par kuru pensiju piešķīrusi cita valsts, likumdevējs ir papildinājis likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumus ar 42.[1] punktu.

Ņemot vērā, ka mainījās tiesiskie apstākļi un tika saņemta informācija par Krievijas Federācijas izdienas pensiju saņēmējiem, Aģentūras Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa 2012. gada augustā uzsāka administratīvo procesu uz iestādes iniciatīvas pamata.

2012. gada 20. augustā pieteicējam tika nosūtīts paziņojums Nr. 2/2236489, ar kuru pieteicējam pieprasīja iesniegt izziņu no Krievijas Federācijas vēstniecības Konsulārās nodaļas Sociālās nodrošināšanas nodaļas, kurā būtu norādīts, par kādiem periodiem pieteicējs saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju. Vienlaikus pieteicējs tika informēts, ka gadījumā, ja tiks konstatēts, ka Krievijas Federācijas izdienas pensija piešķirta par to pašu periodu, par kuru ir piešķirta Latvijas pensija, tad Latvijas pensija tiks pārskatīta. Pieteicējs pieprasīto izziņu neiesniedza.

[2.4] Pamatojoties uz Ziņojumā norādītajiem periodiem, kuri var sakrist, ja Krievijas Federācijas izdienas pensijas saņēmējiem tiek piešķirta arī valsts pensija saskaņā ar Latvijas Republikas likumu (tas ir, periodi par obligāto militāro dienestu, virsdienestu PSRS Bruņotajos spēkos, dienestu ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs, mācību laiku augstākajās mācību iestādēs un citās mācību iestādēs pēc vidējās izglītības iegūšanas), kā arī, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem Krievijas Federācijas izdienas pensijas saņēmējiem, Aģentūras Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa no 2013. gada 1. aprīļa pārskatīja pieteicēja Latvijas vecuma pensijai vērā ņemto apdrošināšanas stāžu un no tā izslēdza apdrošināšanas periodus, kas varētu būt iekļauti Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas pensijas aprēķinā, tas ir, mācību laiku no 1954. gada 1. septembra līdz 1957. gada 20. septembrim un no 1960. gada 1. septembra līdz 1965. gada 17. jūnijam.

Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Aģentūra atkārtoti lūdza iesniegt izziņu, kurā būtu norādīts, par kādiem periodiem pieteicējs saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju. Pieteicējs iesniedza Krievijas Federācijas vēstniecības Konsulārās nodaļas Sociālās nodrošināšanas nodaļas 2013. gada 16. jūlija izziņu Nr. 47622/402, kurā norādīts, ka pieteicējs saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju par periodu no 1954. gada 25. augusta līdz 1986. gada 9. oktobrim. Līdz ar to Aģentūras Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa, veicot Latvijas pensijas apdrošināšanas stāža pārskatīšanu no 2013. gada 1. aprīļa, pamatoti izslēdza apdrošināšanas periodus no 1954. gada 1. septembra līdz 1957. gada 20. septembrim un no 1960. gada 1. septembra līdz 1965. gada 17. jūnijam, kuri vienlaikus ir ņemti vērā arī Krievijas Federācijas izdienas pensijas piešķiršanai, ko apliecina minētā izziņa.

Tādējādi pieteicēja apdrošināšanas stāžs no 2013. gada 1. aprīļa ir 5 gadi 9 mēneši 29 dienas, kas ir mazāks nekā noteiktais nepieciešamais minimālais apdrošināšanas stāžs (10 gadi), lai pieteicējam būtu tiesības uz Latvijas vecuma pensiju. Tā kā pieteicējam nav tiesības uz vecuma pensiju, tad, pamatojoties uz likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41. punktu, viņam nav tiesības arī uz piemaksu pie vecuma pensijas par apdrošināšanas stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim.

[2.5] Pieteicējam Latvijas vecuma pensija tika piešķirta par noteiktu apdrošināšanas stāžu ar nosacījumu, ka Krievijas Federācijas izdienas pensijas izmaksa tiks apturēta. Turklāt ir spēkā tiesību norma (likuma „Par valsts pensijām" Pārejas noteikumu 42.[1] punkts), kas pieļauj apdrošināšanas stāža pārskatīšanu bez personas pieprasījuma. Lai pieņemtu šai normai atbilstošus lēmumus, Aģentūrai bija jāpārliecinās, vai apdrošināšanas periods tiešām ņemts vērā, piešķirot pensiju abās valstīs, kā arī jāinformē klienti.

[2.6] Pieteicējs ir Krievijas Federācijas militārpersona, uz kuru attiecas Vienošanās nosacījumi, kas neparedz vienlaikus saņemt divu valstu pensijas, savukārt Latvijas Republikas un Krievijas Federācija līgums par sadarbību sociālās drošības jomā (turpmāk – Līgums) neattiecas uz militārpersonām.

Tas, ka, izslēdzot no apdrošināšanas stāža periodus, persona ir zaudējusi tiesības uz vecuma pensiju Latvijā, nenozīmē, ka personai ir atņemtas sociālās garantijas vecuma gadījumā.

[3] Nepiekrītot Pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, lūdzot to atcelt.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, kā likumdevējs varēja paredzēt, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam, kuram no 1997. gada 15. jūlija Latvijas vecuma pensija tika piešķirta uz mūžu par noteiktu apdrošināšanas stāžu, pēc grozījumu likumā „Par valsts pensijām" spēkā stāšanās 2012. gada 18. jūlijā tiks noteikts nelabvēlīgs lēmums, samazinot apdrošināšanas stāžu, kas minimāli nepieciešams (10 gadu), lai pieteicējam būtu tiesības uz Latvijas vecuma pensiju.

Saeimā 2012. gada 14. jūnijā pieņemtajos grozījumos likumā „Par valsts pensijām" nav iekļautas normas, kas nosaka, ka Latvijas pensionāriem samazina iepriekš noteikto apdrošināšanas stāžu un liedz jau reiz piešķirtās tiesības uz Latvijas vecuma pensiju.

[3.2] Vienošanās nav Saeimā apstiprināta kā starptautiskais līgums. Tas nozīmē, ka Pārsūdzētajā lēmumā nevarēja atsaukties uz Vienošanos, ierobežojot pieteicēja subjektīvās tiesības un intereses.

[3.3] Saskaņā ar Vienošanās 9. pantu, Krievijas Federācijas, nevis Latvijas Republikas kompetentie orgāni var apturēt noteikto pensiju izmaksu. Vienošanās tekstā nav tādu tiesību normu, kas pieļauj liegt personai reiz noteikto Latvijas pensiju un pieļauj Latvijas Republikas attiecīgiem kompetentiem orgāniem samazināt apdrošināšanas stāžu, kā arī ierobežo vienlaicīgu Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas izdienas pensijas un Latvijas pensijas saņemšanu.

[3.4] Pieteicējs ne šobrīd, ne 1994. gada 30. aprīlī (kad tika parakstīta Vienošanās), ne arī 2011. gada 19. janvārī, kad stājās spēkā Līgums, nebija militārpersona.

[4] Aģentūra tiesai iesniegtajā paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

Papildus norāda, ka Latvijas apdrošināšanas iemaksas balstītas uz valsts obligātās pensiju apdrosināšanas sistēmas principiem, arī normām, ka pensijas apmērs ir atkarīgs no apdrošināšanas stāža. Apdrošināšanas stāžu veido likumā noteiktie darba periodi un tiem pielīdzinātie darba periodi. Latvijas nodokļu maksātājiem nav jāuzņemas citas valsts saistības personu nodrošināšana ar vecuma pensiju, ja par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu jau tiek maksāta citas valsts pensija.

Atbilstoši Satversmes tiesas praksei par īpašumu var uzskatīt to pensijas daļu, kas personai aprēķināta par viņas uzkrāto pensijas kapitālu no 1996. gada 1. janvāra. Tā kā pieteicējam vecuma pensija ir aprēķināta, ņemot vērā darba periodus, kas uzkrāti līdz 1995. gada 31. decembrim un uzkrāto pensijas kapitālu pēc 1996. gada 1. janvāra, Aģentūra, pārtraucot pensiju, nav aizskārusi ne Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 1. pantā, ne Latvijas Republikas Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības, jo no pieteicēja kopējā apdrošināšanas stāža tika izslēgti periodi, kad netika uzkrāts pensijas kapitāls.

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pants neaizliedz dalībvalstij pret dažādām grupām izturēties atšķirīgi, lai labotu „faktiskās nevienlīdzības" to starpā.

[5] 2014. gada 31. martā Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteicēja paskaidrojumi, kuros papildus pieteikumā esošajiem argumentiem norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Piešķirot pieteicējam valsts vecuma pensiju uz mūžu pēc vispārējiem noteikumiem 1997. gadā, Aģentūra zināja un ņēma vērā informāciju, ka pieteicējs ir Krievijas Federācijas izdienas pensijas saņēmējs.

[5.2] Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punkts piemērojams tikai gadījumos, kad citas valsts pensija ir piešķirta pēc Latvijas Republikas vecuma pensijas piešķiršanas, kas neatbilst pieteicēja gadījumam.

[5.3] Pieteicēja militārais stāžs ir būtiski lielāks nekā 20 gadi, kas ir pietiekami, lai piešķirtu pieteicējam Krievijas Federācijas militāro pensiju, neņemot vērā periodu, kas bija izslēgts no Latvijas apdrošināšanas stāža. Saskaņā ar Krievijas Federācijas 1993. gada 12. februāra likuma „Par pensiju nodrošināšanu personām, kuras bijušas karadienestā, dienestā iekšlietu iestādēs, valsts ugunsdzēsības dienestā, narkotisko un psihotropo vielu aprites kontroles iestādēs, kriminālsodu izpildes sistēmas iestādēs, un šo personu ģimenēm" (turpmāk – Krievijas Militāro pensiju likums) 14. pantu izdienas pensijas apmērs ir atkarīgs no izslēgtā darba stāža, tomēr interpretējamā norma ir nevis par pensijas apmēra noteikšanu, bet tikai par pensijas piešķiršanu. Arī likuma „Par valsts pensijām" izpratnē pensijas piešķiršanas un pensijas apmēra noteikšanas kritēriji būtiski atšķiras.

[5.4] Vienošanās ir uzskatāma par starptautisku līgumu, jo starpvaldību līgums ir ratificēts un Saeima to ir apstiprinājusi ar likumu.

[5.5] Situācijā, kad Vienošanās konkrēti neatrunā Latvijas Republikas rīcību gadījumos, kad Krievija Federācija pensijas izmaksu nav apturējusi, Latvijas Republika vienpusēji nav tiesīga pārtraukt pieteicējam pensijas izmaksu. Atbilstoši 1969. gada 23. maija Vīnes konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām 26. un 27. pantam katrs spēkā esošs līgums ir saistošs tā dalībniekiem un ir pildāms godprātīgi, un dalībnieks nevar atsaukties uz nacionālo tiesību normu prasībām, lai attaisnotu līguma neizpildi.

[5.6] Lai arī parasti starptautiskajos līgumos par sadarbību sociālās drošības jomā tiek ietverts noteikums, ka par vienu un to pašu periodu pensiju nemaksā abas valstis, nav konstatējams, ka būtu noteikts aizliegums divām valstīm maksāt pensiju par vienu un to pašu periodu.

[5.7] Pieteicējs ir Līguma subjekts, jo viņš ir persona, kam pensiju nodrošinājums ir īstenots valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros, piešķirot Latvijas valsts vecuma pensiju. Lietā nav strīda, ka pieteicējs ir bijis Krievijas Federācijas militārpersona un saņem attiecīgo Krievijas Federācijas izdienas pensiju, tomēr pieteicējs ir sen atvaļināts no militārā dienesta un nav militārpersona. Jēdzieni „militārpersona" un „bijusī militārpersona" nav līdzīgi.

[5.8] Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1}. punktā ietverto nosacījumu, ka pensijas pārtraukšana pieļaujama tikai gadījumā, ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi, nedrīkst interpretēt sašaurināti. Jāņem vērā arī vispārēja rakstura Latvijai saistošo starptautisko konvenciju nosacījumi, kas aizsargā indivīda ekonomiskās tiesības (piemēram, Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 2. panta pirmā daļa un 9. pants, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 1. pants). Pieteicēja gadījumā ir pārkāpts arī Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., 105. un 109. pants.

[5.9] Apšaubāmi, ka, pārtraucot Latvijas vecuma pensijas izmaksu vai to samazinot dažiem simtiem 70 – 90 gadus veciem militārajiem pensionāriem, kuru skaits pēc PSRS sabrukšanas nevar palielināties, var sasniegt sociālās apdrošināšanas budžeta ilgtspējas nodrošināšanu. Aģentūras rīcība, kas ir vērsta uz Krievijas mudināšanu izpildīt Vienošanās 9. pantu un pārtraukt Krievijas militārās pensijas izmaksu, ir rūpes nevis par Latvijas, bet gan par Krievijas budžeta ilgtspējas nodrošināšanu.

[5.10] Izdienas, t. sk., militārās, pensijas mērķis ir dot priekšroku noteiktai personu grupai, salīdzinot ar pārējiem pretendentiem uz sociālo apdrošināšanu. Līdz ar to atšķirīga attieksme ir attaisnota, jo personas atrodas nesalīdzināmos apstākļos.

[5.11] Latvijas pensijas izmaksas pārtraukšana militārajiem pensionāriem, tikai pamatojoties uz faktu, ka militārā dienesta pensionāriem ir papildu iztikas avots ārzemju pensijas veidā, nostāda viņus nevienlīdzīgā situācijā ar pensionāriem, kuri papildus pensijai saņem kapitāla, procentu, īpašuma nomas vai īres ienākumus, vai arī strādājošiem pensionāriem.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo daļu lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, turklāt pieteikuma papildinājumos ir iekļauts lūgums lietu izskatīt tieši rakstveida procesā (*lietas 94. lapa*). Tā kā arī tiesa nesaskata nepieciešamību lietu izskatīt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējusi pieteicēja un atbildētājas rakstveidā iesniegtos argumentus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Ar Pārsūdzēto lēmumu pieteicējam pārtraukta vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa.

Lietā ir izšķirams jautājums, vai Aģentūra bija tiesīga veikt pieteicējam piešķirtās pensijas pārskatīšanu un pārrēķina rezultātā pārtraukt pieteicēja vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu, proti, ir izšķirams strīds par piemērojamo tiesību normu interpretāciju.

[9] Vecuma pensijas izmaksas pārtraukšana pamatota ar likuma „Par valsts pensijām" 11. panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 8.[1], 8.[2] un 42.[1] punktu, Vienošanās 9. pantu, Līguma 3. panta 3. punktu, bet piemaksas pie vecuma pensijas izmaksas pārtraukšana – ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41. punktu un Ministru kabineta 2008. gada 16. decembra noteikumu Nr. 1024 „Noteikumi par ikmēneša piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas" 2., 6. un 7. punktu.

Likuma „Par valsts pensijām" 11. panta pirmā daļa un pārejas noteikumu 8.[1] un 8.[2] punkts noteic nepieciešamo vecumu un apdrošināšanas stāžu vecuma pensijas piešķiršanai.

Atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punktam, ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, ja regulā Nr. 883/2004 vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi.

Savukārt tiesību normas, ar ko pamatota piemaksas pie vecuma pensijas izmaksas pārtraukšana, nosaka šīs piemaksas saistību un atkarību no apdrošināšanas stāža un piešķirtās vai pārskatītās pensijas.

[10] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs no Krievijas Federācijas saņem izdienas pensiju. Saskaņā ar Krievijas Militāro pensiju likuma 10. pantu šīs izdienas pensijas tiek izmaksātas no federālā budžeta, līdz ar to tās ir uzskatāmas par valsts pensiju. Turklāt Latvijā ar jēdzienu „valsts pensija" tiek apzīmēta arī „izdienas pensija". Augstākā tiesa ir norādījusi, ka izdienas pensija un vecuma pensija kā valsts sociālās drošības sistēmas izmaksas no valsts budžeta līdzekļiem abas ir valsts pensijas *(sk. 2011. gada 29. decembra rīcības sēdes lēmuma Nr. SKA 1090/2011 12. punktu)*. Līdz ar to likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punktā minētais jēdziens „citas valsts pensija" attiecas arī uz citas valsts piešķirtajām izdienas pensijām.

[11] Pārbaudot, vai likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punkts ir pamatoti piemērots pieteicējam, tiesa konstatē, ka saskaņā ar šo normu Latvijas pensiju var pārrēķināt vai tās izmaksāšanu pārtraukt tikai tad, ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju. Tātad tiesai ir jāpārbauda, vai Krievijas Federācijas izdienas pensija pieteicējam ir piešķirta par tiem pašiem periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot pieteicējam Latvijas valsts vecuma pensiju.

[11.1] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju par dienesta periodu no 1954. gada 25. augusta līdz 1986. gada 9. oktobrim (*lietas 30. un 45. lapa*). No Pārsūdzētā lēmuma un Aģentūras Rīgas pilsētas Vidzemes filiāles 1998. gada 10. augusta rīkojuma Nr. 1832 (par Latvijas pensijas piešķiršanu pieteicējam) izriet, ka, piešķirot Latvijas valsts vecuma pensiju, cita starpā ņemti vērā arī periodi no 1954. gada 1. septembra līdz 1957. gada 20. septembrim un no 1960. gada 1. septembra līdz 1965. gada 17. jūnijam (*lietas 16. un 40. lapa*). Tātad Krievijas Federācijas izdienas pensija un Latvijas valsts vecuma pensija pieteicējam ir piešķirta daļēji par tiem pašiem, periodiem, proti, par periodiem no 1954. gada 1. septembra līdz 1957. gada 20. septembrim un no 1960. gada 1. septembra līdz 1965. gada 17. jūnijam.

[11.2] Pieteicējs ir norādījis, ka minimālais Krievijas Federācijas izdienas pensijas piešķiršanai nepieciešamais stāžs ir 20 gadi. Līdz ar to viņam būtu tiesības uz šādu pensiju arī tad, ja izdienas stāžā netiktu ieskaitīti Latvijas valsts vecuma pensijas piešķiršanā vērā ņemtie periodi.

Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja izdienas stāžā ir ieskaitīti Latvijas valsts vecuma pensijas piešķiršanā vērā ņemtie periodi, līdz ar to nav nozīmes pieteicēja argumentiem, kāds risinājums būtu iespējams gadījumā, ja šie periodi nebūtu bijuši ieskaitīti.

Turklāt tas, ka pieteicējs Krievijas Federācijas izdienas pensiju saņem par dienesta no 1954. gada 25. augusta līdz 1986. gada 9. oktobrim, nozīmē ne tikai to, ka šie periodi ir izmantoti, lai noteiktu, vai pieteicējam ir tiesības uz Krievijas Federācijas izdienas pensiju. Atbilstoši Krievijas Militāro pensiju likuma 14. pantam par katru izdienas stāža gadu, kas pārsniedz 20 gadus, izdienas pensijas apmērs tiek paaugstināts par trīs procentiem. Tātad, jo lielāks ir izdienas stāžs, jo lielāku izdienas pensiju persona saņem. Līdz ar to minētais dienesta periods ir ietekmējis arī pieteicēja Krievijas Federācijas izdienas pensijas apmēru, un ir pamats teikt, ka pieteicējs par šo periodu daļām, kuras pārklājas, pensiju saņem divas reizes – gan no Krievijas Federācijas, gan no Latvijas Republikas.

[11.3] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punkts ir attiecināms uz pieteicēju.

[12] Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punkts satur atrunu, ka pensiju tomēr nedrīkst pārrēķināt vai tās izmaksu pārtraukt, ja regulā Nr. 883/2004 vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos šādiem gadījumiem ir ietverts atšķirīgs regulējums. Līdz ar to lietā apsverams, vai minētās atrunas uz pieteicēja situāciju būtu attiecināmas.

[12.1] Tiesa atzīst, ka šajā lietā nav piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa regula (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu.

[12.2] Tāpat saskaņā ar Līguma 3. panta trešo daļu Līgums neattiecas uz Līgumslēdzēju Pušu bruņoto spēku un citu saskaņā ar Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem izveidoto militāro formējumu militārpersonām, iekšlietu sistēmās komandējošā un ierindas sastāva personām, viņu ģimenes locekļiem, kā arī: Latvijas Republikā – uz personām, kuru pensiju nodrošinājums nav īstenots valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros; Krievijas Federācijā – uz personām, kuras pensiju nodrošināšanas jomā ir pielīdzinātas minētajām militārpersonām.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs ir bijis Krievijas Federācijas militārpersona (apdrošināšanas periodā, par kuru Krievijas Federācija pieteicējam maksā pensiju), un lietā par to strīda nav. To apliecina fakts, ka pieteicējs saņem Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas izdienas pensiju par kara dienestu (*lietas 30. un 45. lapa*) un to nevar mainīt tas, ka šobrīd pieteicējs no militārā dienesta jau ir atvaļināts. Tāpēc nav nepieciešams no Aģentūras pieprasīt pieteikumā lūgtos pierādījumus, kas apstiprinātu, ka 2012. un 2013. gadā pieteicējs ir militārpersona.

Ņemot vērā konstatēto, Līguma nosacījumi uz pieteicēju neattiecas un tie nevar būt par šķērsli pieteicēja pensijas pārskatīšanai. Arī Administratīvā apgabaltiesa izskatāmajai lietai līdzīgā lietā atzinusi, ka Līguma nosacījumi neattiecas uz personām, kuras par militāro dienestu saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju, kas piešķirta pirms Latvijas vecuma pensijas piešķiršanas (*sk. 2014. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. A420387013 11. punktu*).

[13] Pieteicējs sākotnēji norādījis, ka Pārsūdzētajā lēmumā Aģentūra nedrīkstēja atsaukties uz Vienošanos, jo tā nav Saeimā apstiprināta kā starptautisks līgums (*lietas 9. lapa*). Vēlāk paskaidrojumos pieteicējs jau atzīst, ka Vienošanās tomēr ir uzskatāma par starptautisku līgumu (*lietas 84. lapa*).

Tiesa norāda, ka Vienošanos līdz ar 1994. gada 24. novembra likumu „Par 1994. gada 30. aprīlī Maskavā parakstītajiem Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līgumiem" ir ratificējusi Saeima. Līdz ar to Vienošanās Latvijas Republikā ir piemērojama. Vienošanās 1. pants cita starpā noteic, ka tā attiecināma uz Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošajām personām, kuras norādītas Krievijas Militāro pensiju likumā. Lietā nav strīda, ka pieteicējam ir piešķirta pensija, kuras izmaksu regulē minētais likums. Līdz ar to secināms, ka Vienošanās noteikumi uz pieteicēju attiecas.

[13.1] Vienošanās 9. pants noteic, ka bijušajām militārpersonām, kuras ieguvušas tiesības uz pensijas nodrošinājumu saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas aktiem, pēc viņu vēlēšanās Latvijas Republikas attiecīgie kompetentie orgāni var piešķirt un izmaksāt pensijas par Latvijas Republikas līdzekļiem. Turklāt Krievijas Federācijas agrāk noteikto pensiju izmaksa tiek apturēta uz laiku, kamēr pensiju izmaksā Latvijas Republikas orgāni.

[13.2] Tiesa nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka Vienošanās paredz tikai Krievijas Federācijai pienākumu pārtraukt pensijas izmaksu un ka līdz ar Vienošanās parakstīšanu Latvijas Republikai pilnībā zūd tiesības rīkoties ar tās piešķirto pensiju. Ja tas tā būtu, tad veidotos nevienlīdzīga situācija attiecībā pret citām personām, kuras arī saņem Latvijas piešķirtu valsts vecuma pensiju un kuru pensiju izmaksas ietekmē, piemēram, normatīvā regulējuma izmaiņas.

Izskatāmajai lietai līdzīgā lietā arī Administratīvā apgabaltiesa atzinusi par nepamatotu argumentu, ka Vienošanās paredz tikai Krievijas Federācijai pienākumu attiecībā uz pensijas vai pensijas daļas izmaksu pārtraukšanu (*sk. 2014. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. A420387013 10. punktu*).

[13.3] Starpvalstu līgumu (attiecīgi arī konkrētās Vienošanās) būtība ir novērst situācijas, kad par *vieniem un tiem pašiem apdrošināšanas periodiem* persona vienlaikus saņem vairāku valstu pensijas. No Vienošanās 9. panta satura tiesai nav šaubu, ka šīs normas mērķis ir novērst situācijas, kad bijušajām militārpersonām par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu pensijas tiktu maksātas gan no Latvijas Republikas budžeta, gan Krievijas Federācijas budžeta. Turklāt minētais attiecas uz liegumu saņemt vairākas pensijas, nevis jebkādus citus ienākumus.

[13.4] Tas, ka Vienošanās 9. pantā norādīta tikai Krievijas Federācijas izmaksājamo pensiju apturēšana, tiesas ieskatā, nenozīmē, ka Latvijas Republika līdz ar to savā rīcībā ir ierobežota. Tiesas ieskatā, Latvijas Republikas iespējamā rīcība, tieši pretēji, ir plašāka. Minētais pants jau sākotnēji paver izvēles iespējas Latvijas Republikai, nosakot, ka tās orgāni *var* piešķirt un izmaksāt pensijas bijušajām militārpersonām, t. i., nosakot, ka Latvijas Republika ir tiesīga šīm personām pensijas piešķirt un izmaksāt.

Minētais saskan ar no Vienošanās 7. panta secināmā, ka primāri visus jautājumus, kas saistīti ar militāro pensionāru pensijām un pabalstiem (pensiju un pabalstu noteikšana, pārrēķināšana un izmaksa), risina Krievijas Federācijas iestādes. Minētais tostarp izsecināms arī no spēkā esošajām normām, jo saskaņā ar Krievijas Federācijas 1998. gada 27. maija federālo likumu Nr. 76 „Par militārpersonu statusu" (*tekstu krievu valodā sk. http://docs.cntd.ru/document/901709264*) par bijušās militārpersonas un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību, materiālo nodrošinājumu ir uzņēmusies gādāt Krievijas Federācija saskaņā ar šā likuma 3. pantu.

Vienošanās 9. panta otrais teikums tālāk paredz tikai Krievijas Federācijas rīcību gadījumā, ja Latvijas Republika pensiju piešķir. Līdz ar to minētais pants ietver abu valstu konkrētu vienošanos tikai par pensijas piešķiršanas (izmaksas) sākumposmu. Taču minētais pants nekonkretizē un līdz ar to neaizliedz tālāko iespējamo valstu rīcību, tajā skaitā, piemēram, iespējamo pensijas indeksāciju, pārrēķināšanu, izmaksas apturēšanu vai atjaunošanu utt. Pretējā gadījumā Vienošanās 9. panta pēdējā teikumā nebūtu norādīts, ka Krievijas Federācijas pensiju izmaksa tiek apturēta *uz laiku, kamēr pensiju izmaksā* Latvijas Republikas orgāni.

Līdz ar to pieteicējam jau no Vienošanās spēkā stāšanās brīža (vēl jo vairāk no laika ziņā vēlāka momenta, kad pieteicējs Aģentūrā iesniedza iesniegumu par pensijas piešķiršanu) nebija tiesiska pamata paļauties, ka viņš vienlaikus par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu varētu saņemt divu valstu pensijas.

[13.5] Situācija, kad persona par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu saņem pensiju divās valstīs, ir pretrunā ar vispārpieņemtiem principiem sociālās aizsardzības jomā. Turklāt situācija, kad persona saņem pensiju par vienu un to pašu apdrošināšanas stāžu divās valstīs, ir netaisnīga pret tām personām, kas saņem pensiju tikai vienā valstī par konkrētu apdrošināšanas stāžu. Tādejādi tiesiskās vienlīdzības princips prasa, lai situācija būtu atrisināta taisnīgi un nevienai personai nebūtu priekšrocības pret citām personām, ja tās atrodas salīdzināmos apstākļos. Tiesa nesaskata loģiskus apsvērumus tam, kāpēc pret pieteicēju būtu jāpastāv atšķirīgai attieksmei situācijā, kad viņš saņem pensiju divās valstīs par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu, attiecībā pret personām, kas saņem pensiju vienā valstī par attiecīgu apdrošināšanas stāžu.

Ja pieteicējs vēlas saņemt Latvijas Republikas pensiju, tad viņam jebkurā gadījumā ir iespēja atteikties no Krievijas Federācijas izdienas pensijas izmaksas. Tādā gadījumā būs ievēroti Vienošanās 9. pantā ietvertie nosacījumi un Latvijas Republikai nebūs pamata pārtraukt vecuma pensijas izmaksu par to periodu, par kuru pieteicējs nesaņems pensiju no Krievijas Federācijas.

[14] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka [12] punktā minētās atrunas uz pieteicēja situāciju nav attiecināmas un likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punkts ir pilnībā attiecināms uz pieteicēju.

[15] Tādējādi secināms, ka spēkā esoša tiesību norma – 2012. gada 18. jūlijā spēkā stājušais likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punkts – noteic, ka Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par tiem pašiem apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot Latvijas pensiju.

Pieteicēja iebildums, ka likuma „Par valsts pensijām" grozījumos nav iekļautas normas, kas nosaka, ka Latvijas pensionāriem samazina iepriekš noteikto apdrošināšanas stāžu un liedz reiz piešķirtās tiesības uz Latvijas vecuma pensiju, nav pamatots. Nepamatots ir arī pieteicēja arguments, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punkts piemērojams tikai gadījumos, kad citas valsts pensija ir piešķirta pēc Latvijas vecuma pensijas piešķiršanas. Šāda interpretācija neizriet no minētās tiesību normas teksta, turklāt šāda interpretācija nonāktu pretrunā ar tiesību normas mērķi novērst situācijas, kad personas saņem vairāku valstu pensijas par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu.

Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} pantā norādīts, ka apdrošināšanas periodi, par kuriem personai piešķirta citas valsts pensija, *izslēdzami* no Latvijas pensijai vērā ņemamā apdrošināšanas stāža. Līdz ar to nav pamata tos ņemt vērā ne pie minimālā nepieciešamā apdrošināšanas stāža noteikšanas, ne arī pie jebkādiem citiem Latvijas vecuma pensijas aprēķiniem. Tādēļ tiesa norāda, ka, izskatot lietu pēc būtības, tiesa nonāk pie secinājuma, kas atšķiras no lēmumā par pagaidu aizsardzību norādītā.

Ņemot vērā minēto, likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.^{1} punktā noteiktajā kārtībā periodi no 1954. gada 1. septembra līdz 1957. gada 20. septembrim un no 1960. gada 1. septembra līdz 1965. gada 17. jūnijam ir izslēdzami no pieteicēja Latvijas vecuma pensijas apdrošināšanas stāža.

Saskaņā ar Pārsūdzētajā lēmumā norādīto pieteicēja Latvijas apdrošināšanas stāžs pēc pārskatīšanas ir 5 gadi, 9 mēneši un 29 dienas, kas ir mazāks nekā likuma „Par valsts pensijām" 11. panta pirmajā daļā un pārejas noteikumu 8.^{2} punktā noteiktais nepieciešamais minimālais apdrošināšanas stāžs, lai pieteicējam būtu tiesības uz Latvijas vecuma pensiju.

Tādējādi Pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka, nesasniedzot nepieciešamo minimālo apdrošināšanas stāžu, atbilstoši likumam „Par valsts pensijām" pieteicējam šobrīd nav tiesību uz Latvijas vecuma pensiju, tāpēc iepriekš piešķirtās pensijas izmaksāšana ir pilnībā pārtraucama.

[16] Tā kā pārejas noteikumu 42.^{1} pants likumā „Par valsts pensijām" iekļauts tikai 2012. gada 14. jūnijā, kad pensija pieteicējam jau bija piešķirta, pārrēķinot pensiju, jāņem vērā nosacījumi par adresātam labvēlīga tiesiska administratīvā akta atcelšanu (grozīšanu). Administratīvā procesa likuma 85. panta otrās daļas 4. punkts noteic, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, ja mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī, iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot, un administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

[16.1] Tiesību normām, kas pasliktina personas stāvokli, parastinav atpakaļejoša spēka. Personai ir jābūt iespējai plānot savu dzīvi,

paļaujoties, ka tiesiskās situācijas izmaiņas nelabvēlīgi neietekmēs tās dzīvi. Ja uz personai labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu attiecina tiesību normu, kas nebija spēkā laikā, kad administratīvais akts tika izdots, tas pārkāpj tiesiskās paļāvības principu. Tomēr izņēmuma gadījumos sabiedrības interešu labā iestāde šādu administratīvo aktu var atcelt. Sabiedrības intereses jeb leģitīmais mērķis var būt, piemēram, ekonomiskās intereses, sociālais taisnīgums, sabiedriskā drošība u. tml. *(sk. Autoru kolektīvs Dr. iur. J. Briedes zinātniskajā redakcijā. Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 481. lpp.)*.

[16.2] Aģentūra Pārsūdzētajā lēmumā atsaukusies uz Administratīvā procesa likuma 85. panta otrās daļas 2. punktu, kurš paredz, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja tas izdots ar kādu citu nosacījumu un šis nosacījums nav vispār izpildīts, nav pienācīgi izpildīts vai nav laikus izpildīts. Tomēr Pārsūdzētā lēmuma pamatojumā Aģentūra norādījusi un analizējusi tos apstākļus, kas lietā ir mainījušies kopš pensijas piešķiršanas pieteicējam un kuru dēļ pensija pieteicējam pārrēķināma (tiesisko apstākļu maiņa un informācijas saņemšana par to, ka pieteicējs turpina saņemt citas valsts pensiju). Paskaidrojumos Aģentūra vērsusi uzmanību uz pašreizējo Latvijas Republikas pensiju sistēmu, kas balstīta uz ieguldījumu principa, un uz iepriekšējo sistēmu, kas bija balstīta uz solidaritātes principu un atbilstoši kurai par personas īpašumu nevar uzskatīt to pensijas daļu, kas personai aprēķināta par darba periodiem līdz 1995. gada 31. decembrim. Par minēto pensijas daļu personām varēja būt tikai nenoteiktas cerības, ka valsts tām piešķirs kaut kādu summu atkarībā no tās budžeta iespējām. Tāpat uzmanība vērsta uz to, ka Latvijas Republikas nodokļu maksātājiem nav jāuzņemas citas valsts saistības personu nodrošināšanā ar vecuma pensiju, ja par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu jau tiek maksāta citas valsts pensija.

No Pārsūdzētā lēmuma saskatāms Aģentūras mērķis nodrošināt tiesiskās vienlīdzības principa ievērošanu attiecībā uz pārējiem Latvijas valsts pensijas saņēmējiem, kuri par konkrēto apdrošināšanas periodu saņem pensiju tikai vienā valstī. Turklāt tas skar valsts pensiju speciālā budžeta līdzekļu efektīvu izmantošanu un tādējādi arī Latvijas Republikas sociālās drošības sistēmas ilgtspēju.

Tiesa nepiekrīt pieteicēja norādītajam, ka atšķirīga attieksme pret militārajiem pensionāriem salīdzinājumā ar visiem pārējiem pensionāriem, atļaujot saņemt divu valstu pensijas par vienu un to pašu periodu, ir attaisnota, jo izdienas pensijas mērķis ir dot priekšrocības noteiktai personu grupai. Tiesa norāda, ka pieteicēja minētais mērķis – priekšrocību došana noteiktai personu grupai – ir jau sasniegts ar izdienas pensijas saņemšanu. Pieteicējam nav pamata prasīt vēl vairāk priekšrocību, papildus Krievijas izdienas pensijai saņemot vēl arī Latvijas vecuma pensiju.

[16.3] Ņemot vērā minēto, konkrētā situācija, tiesas ieskatā, atbilst Administratīvā procesa likuma 85. panta otrās daļas 4. punktā minētajam nosacījumam, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, ja mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī, iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot, un administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

[17] Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41. punkta pirmais teikums noteic, ka Latvijā un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīs dzīvojošiem vecuma un invaliditātes pensijas saņēmējiem par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim un ņemts vērā, piešķirot (pārrēķinot) pensiju, līdz 2011. gada 31. decembrim piešķir piemaksu par katru apdrošināšanas stāža gadu.

Ministru kabineta 2008. gada 16. decembra noteikumu Nr. 1024 „Noteikumi par ikmēneša piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas" 2. punkts paredz, ka piemaksa ir atkarīga no apdrošināšanas stāža (pilnos gados), kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim un par kuru Latvijā ir aprēķināta vecuma vai invaliditātes pensija. Minēto noteikumu 6. punkts savukārt nosaka: ja apdrošināšanas stāžs, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, pēc piemaksas piešķiršanas tiek pārskatīts un atbilstoši pārrēķināta vecuma vai invaliditātes pensija, attiecīgi pārrēķina arī piemaksu.

Atbilstoši minēto noteikumu 7. punktam, ja personai atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42. punktam tiek pārskatīts apdrošināšanas stāžs par periodu līdz 1995. gada 31. decembrim, vienlaikus ar pensijas apmēra pārskatīšanu pārskata arī piemaksas apmēru.

Tādējādi, pārtraucot vecuma pensijas izmaksu sakarā ar to, ka pēc apdrošināšanas perioda izslēgšanas pieteicējam nepietiek pensijas piešķiršanai nepieciešamā kopējā stāža, ir pārtraucama arī piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa.

[18] Pieteicējs ir norādījis uz Satversmes 1., 91., 105. un 109. panta pārkāpumu, kā arī uz Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 2. panta pirmo daļu un 9. pantu un Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1. pantu un lūdzis tiesu iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā par likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu $42.^1$ punkta atbilstību Satversmes un minēto starptautisko tiesību aktu normām.

Latvijas Republikas Satversmes 109. pants paredz sociālā nodrošinājuma sniegšanu, tomēr nenosaka tā veidus uz izmaksas kārtību.

Satversmes 109. pantā garantētās tiesības var ierobežot, ja ierobežojums ir noteikts ar likumu, ir attaisnots ar leģitīmu mērķi un atbilst samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2007. gada 9. oktobra sprieduma lietā Nr. 2007-04-03 26. punktu*). Ierobežojums saņemt divas pensijas par vienu un to pašu stāžu (apdrošināšanas periodu) ir noteikts ar likumu un tam ir leģitīms mērķis – sociālās apdrošināšanas budžeta ilgtspējas nodrošināšana.

Konkrētajā gadījumā pieteicējam ir apturēta pensijas izmaksa, taču tiesības saņemt pensiju nav atņemtas, jo no lietā esošajiem dokumentiem izriet, ka pensiju pieteicējam maksā Krievijas Federācija. Tātad viņam tiek sniegts sociālais nodrošinājums, kas ņemams vērā, lemjot par citu – Latvijas Republikas sociālā nodrošinājuma līdzekļu piešķiršanu vai izmaksu (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2014. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. A420387013 12. punktu*).

Savukārt īpašuma tiesību aizsardzība šajā lietā ir vērtējama, ņemot vērā, ka pārsvarā pieteicēja apdrošināšanas periodi ir attiecināmi uz laika posmu līdz 1995. gada 31. decembrim. Šajā laika posmā vēl nebija izveidota pensiju sistēma, kas balstīta uz apdrošināšanas iemaksām. Tādējādi par šo periodu pieteicējam neveidojas uzkrātais pensijas kapitāls. Līdz ar to likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.[1] punkta piemērošana konkrētajā gadījumā nepārkāpj pieteicēja īpašuma tiesības Latvijas Republikas Satversmes 105. panta izpratnē.

Pieteicēja ekonomiskās intereses ir pretrunā taisnīguma principam, līdz ar to viņa ekonomisko interešu ierobežošana konkrētajā lietā ir atzīstama par pamatotu. Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 1. pantā noteikto īpašuma tiesību ierobežošana, ņemot vērā, ka tā ir pamatota ar sabiedrības interesēm, arī ir pieļaujama. Līdz ar to tiesas vērtējumā nav pārliecinoši pieteicēja argumenti par nepieciešamību iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

[19] Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka Aģentūrai bija tiesības pārtraukt pieteicējam vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksu. Tiesa atzīst, ka Pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteikums noraidāms.

Vienlaikus norādāms, ka tiesa nevērtē citus lietas dalībnieku norādītos argumentus, jo, pirmkārt, tie nevar ietekmēt tiesas iepriekš izdarītos secinājumus, otrkārt, kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(sk., piemēram, 1994. gada 19. aprīļa sprieduma lietā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr. 16034/90) 61. punktu).* Tiesai ir jāuzklausa visi argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmumu lietā Nr. 10153/82 Austria)*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu un 289. – 291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores p. i. 2013. gada 29. jūlija lēmuma Nr. 11-8/6944 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Dambe